

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J.**, bývajúceho v U., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Jozef Buday – advokát, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Einsteinova 25, IČO: 47 232 404 , v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ Jozef Buday, proti odporkyni **E.**, so sídlom v P., IČO: X., zastúpenej JUDr. Róbertom Faturom, advokátom v Považskej Bystrici, Centrum 18/23, **o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru** , vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 6 C 90/2010, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 11. decembra 2014 sp. zn. 19 Co 166/2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11. decembra 2014 sp. zn. 19 Co 166/2013 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 21. januára 2013 č. k. 6 C 90/2010 – 438 návrh (na určenie neplatnosti výpovede danej odporkyňou navrhovateľovi a na náhradu mzdy) zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov konania a právneho zastúpenia vo výške 1 123, 08 € do rúk právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dospel k záveru, že výpoveď z pracovného pomeru (vzniknutého na základe pracovnej zmluvy z 2. januára 2008 v znení je dodatku od 1. júla 2008) z 24. marca 2010 podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce t. j. z dôvodu organizačných zmien podľa rozhodnutia z 24. februára 2009 je platná. Bola preukázaná nielen existencia organizačnej zmeny , ale aj znížením počtu zamestnancov nadbytočnosť navrhovateľa , teda príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou navrhovateľa. Boli splnené aj všetky formálne náležitosti platnej výpovede a odporkyňa

preukázala, že pre navrhovateľa nemala žiadnu inú vhodnú prácu, ktorú by mu mohla ponúknuť a ktorú by navrhovateľ mohol vykonávať na základe pracovnej zmluvy uzavretej v súlade s príslušnými ustanoveniami Zákonníka práce. Odporkyňa si teda splnila všetky povinnosti ukladajúce jej Zákonníkom práce, rozhodla sa pre organizačnú zmenu, ktorá bola v súlade s hospodárskymi výsledkami dosiahnutými v rokoch 2008 – 2009, nevyhnutá. Zníženie stavu pracovníkov prejednala so zamestnaneckým dôverníkom a výpoveď sa rozhodla dať tomu zo zamestnancov, ktorý nemal žiadnu vyživovaciu povinnosť a bol slobodný. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 11. decembra 2014 sp. zn. 19 Co 166/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.) a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 81, 46 € k rukám právneho zástupcu do troch dní. V odôvodnení poukázal na to, že navrhovateľ sa domáhal určenia neplatnosti výpovede jednak z dôvodu jej podpísania iba jedným z konateľov a že nedošlo k organizačným zmenám. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie z 26. júla 2012, v ktorom k tejto otázke zaujal jednoznačný právny názor vychádzajúci z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej, ak bola výpoveď daná len jedným z konateľov, nie je neplatným právnym úkonom (nejde o právny úkon navonok voči tretím osobám). Tiež v ňom jednoznačne ustálil, že dôvodom výpovede danej odporkyňou navrhovateľovi bola organizačná zmena z 12. januára 2010 a skutkové vymedzenie výpovedného dôvodu považoval za určité. Preto námietky navrhovateľa vyhodnotil za nedôvodné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považoval aj námietku o neuskutočnení sa organizačnej zmeny za neopodstatnenú, keď skutkové závery súdu prvého stupňa boli správne. Nebolo preukázané ani tvrdenie navrhovateľa, že odporkyňa mala v lehote stanovenej v § 62 ods. 3 Zákonníka práce voľné pracovné miesto a ani tvrdenie o nesplnení ponukovej povinnosti odporkyňou. Odvolací súd dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že odporkyňa po skončení pracovného pomeru resp. vo výpovednej dobe na pracovnú pozíciu, ktorú vykonával navrhovateľ, prijala iného zamestnanca. Vzhľadom na to odvolací súd dospel k záveru, že výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce t. j. z dôvodu organizačnej zmeny a nadbytočnosti zamestnanca a príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca v tejto veci je daný tak, ako správne ustálil súd prvého stupňa. Pokiaľ odporkyňa uzavrela dohody o vykonaní práce mimo pracovného

pomeru s dvomi zamestnancami, išlo len o minimálny počet hodín podľa aktuálnej potreby pričom zdôraznil, že aj v roku 2009 pracovali u odporkyne zamestnanci na základe dohôd o výkone práce v rozsahu 6, maximálne 21 hodín mesačne. Odvolací súd sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že odporkyňa v rozhodnom období nemala pre navrhovateľa žiadnu inú vhodnú prácu, išlo o absolútnu nemožnosť navrhovateľa zamestnať. Preto nemožno prijať záver, že odporkyňa si nesplnila ponukovú povinnosť. Odvolací súd považoval za čiastočne dôvodnú námietku o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý nedostatok však podľa jeho názoru nemal za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na dĺžku konania v danej veci. Za správne považoval odvolací súd aj rozhodnutie o trovách konania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd nezistil dôvody pre použitie § 238 ods. 3 O. s. p., lebo nemal za to, že posúdenie skutkového vymedzenia výpovedného dôvodu v danej veci je otázkou zásadného právneho významu, ktoré treba riešiť Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O. s. p., namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, nevyspriadanie sa so zásadnými námietkami týkajúcimi sa právneho posúdenia veci a nesprávne právne posúdenie veci. Po zhrnutí doterajšieho konania na súdoch nižšieho stupňa následne poukázal na nedostatky uvedených záverov krajského súdu a rozviedol dôvody nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odporkyňa navrhla dovolanie zamietnuť, pretože nie sú dané dôvody na dovolanie a neexistujú ani vady konania, pre ktoré by bolo treba napadnuté rozhodnutia zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovolaním navrhovateľa nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie navrhovateľa nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. navrhovateľ nenamietal a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Navrhovateľ namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom teba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu právnou úpravou za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu spisu vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa (vo veci samej a v súdnom poplatku) podal odvolanie navrhovateľ (čl. 443 spisu), ktoré bolo doručené odporkyni cestou právneho zástupcu (úprava súdu čl. 456 spisu). K odvolaniu sa odporkyňa písomne vyjadrila podaním z 11. apríla 2013 (čl. 458 spisu). Spis bol následne predložený krajskému súdu (predkladacia správa čl. 476 spisu), ktorý po oznámení v súlade s § 156 ods3 O. s. p. v spojení s § 214 ods. 2 O. s. p. (čl. 478 spisu) vo veci 11. decembra 2014 (čl. 480 spisu) rozhodol. Teda vyjadrenie odporkyne k odvolaniu nebolo doručené navrhovateľovi. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia navrhovateľovi došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu mu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky pri tomto závere vychádzal z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom ESĽP dospel k záveru, že „opomenutie povinnosti doručiť rovnopis odporcovho písomného vyjadrenia sťažovateľke predstavovalo popretie jej práva na spravodlivé konanie“. Teda skutočnosť, že vyjadrenie k odvolaniu nebolo doručené navrhovateľovi, bola dôvodom, prečo dovolací súd (v zmysle uvedeného rozsudku ESĽP) rozsudok krajského súdu zrušil.

Pokiaľ navrhovateľ namietal nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu táto námietka nie je dôvodná.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného

rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999 , sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument , ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listina základných práva slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. Zn. IV. ÚS 115/03).

Zo spisu vyplýva, že odvolací sa dôsledne vysporiadal s námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý nedostatok nemal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. So závermi prvostupňového súdu o splnení všetkých podmienok platnosti výpovede danej odporkyňou navrhovateľovi sa v celom rozsahu stotožnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia konkrétne a podrobne uviedol rozhodujúce skutočnosti , z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil jasný, jednoznačný a presvedčivý právny záver o nedôvodnosti návrhu navrhovateľa na určenie neplatnosti výpovede a tým aj nároku na náhradu mzdy. Teda odôvodnenie jeho rozsudku zrozumiteľne a podrobne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O. s. p.) skutkový a právny základ rozhodnutia , odstrániac tým aj nedostatky odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového

súdu , nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

Navrhovateľ v podstate namietal hlavne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. , lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov z hľadiska právneho posúdenia veci. Tie isté závery sa týkajú aj tzv. inej vady konania, ktorú možno namietat len v procesne prípustnom dovolaní.

Vzhľadom však na konštatovanú vadu konania (v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.) Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júna 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková

